

עין משפט נר מצוה

ל א מיי פֿירד מַהִלַּט מַעֲהָק הַלֵּלֵי יי

לֹא ב מיי פֿיר מַהִל גירושין הַלֵּלֵה ב וּפֿי"ו הֵל יט בן טוֹשֵׁעַ אֲהִיעַ סוּמֵן קֶלֶד סַעִיף אַ וּבִכְרַד אַלֶפֶס גִּיטֵן פֿיר דף קס.

עי"ש:

א ג מיי פֿירב מַהִל מַלוּה וְהֵל הַלֵּלֵה ח טוֹשֵׁעַ ח"מ סוּמֵן קֶט סַעִיף אַ וּבִכְרַד אַלֶפֶס מַחֲוֹט סַעִיף אַ פֿירד מַהִל עֵרְטֵן

הלכה מ:

ג ד מיי פֿירב מַהִלַּט מַלוּה וְהֵל הַלֵּלֵה ח טוֹשֵׁעַ ח"מ סוּמֵן קֶט סַעִיף אַ:

‏◈ ‏

מוסף רש"י

ששים יום. מושטים ימי הכהנה (כתובות ק).

‏◈ ‏

שינויי גוסחאות

א] עולא. יניא לא מלקין צין מטמא לעולם שההטאת צריכה דעת ועולה אינה צריכה דעת אלא בשעת הפרשה אצל בשעת כפרה כו' (ש"ס.) ב] הפרשה רלאמוראי נמי (ש"ס.) ג] יניא דעשיהו (ש"ס.) ד] פועלים דאי איכא דמיא (ש"ס.) ה] דלאס דמיא ליה באשה דשקלא על ידי על יד ואיכא דניחא ליה בב"ה דמיקל בודו' (ש"ס.) ו] דעת בעליה בשעת הקרנה דפלו' שמואל אדעולא (ש"ס.) ז] דלאס לטועים באורחא (ש"ס.) ח] וא"ת מנ"ל להאי מתרין דפלו' שמואל אדעולא (ש"ס.) ט] וי"ל דלישנא דשמואל משמע דמיידי בשעת הפרשה דמיידי קרא דמתני' משמע דמיידי עולות ממסנין אותן (ש"ס.) כו כופין אותו שזו יניחתו] (ש"ס.) נחמק] (ש"ס.) ואל] הפרשה דאי בשעת כפרה הוא מה שייך לכפרות ביון אדפריש הקרבן פשיטא דיקריבנו בעל כרחו [הס"ק] [הס"ק] זכירה דעת בשעת (ש"ס.) גי' נ"ק וטעמא דשמואל נכשה לר"י, [ז] לתמודות וטענין סמיכה צעין דעת (ש"ס.) טו] הפרשה וקדושים הו' שזו יניחתו] (ש"ס.) נחמק] (ש"ס.) ואל] מודעא (ש"ס.) י] אש"ג דאי' (ש"ס.) יט] ניהלי אלא בערב דל"כ למא ליה להמתין עד ערבך לשינוי לאו מה ראו הלא כל היום (ש"ס.) בן עיין ז"ק, [לא] ובתוספות נארכי' כרנא (ש"ס.) גכ] בריש (ש"ס.) מנ' לא ישנ לקיש אמר,

‏◈ ‏

שיטה מקובצת

שום היתומים. גליון. תימה למה נקט יתומים וכו' ועוד קשה בהנמרא מקשינן ממתני' לרב אבי דקאמר אין נזקקין לנכסי יתומים קטנים ומנא לן דבקטנים איירי דלמא מתני' ביהתומים גדולים וי"ל דאי לא איירי אלא בגדולים הוה ליה למימר שום הדינים ותנא ממתני' שום היתומים קטנים וסד"א להו בהקדש ותהיה הכרחת ששים יום דבכמה דברים אנו דרמין היתומים להקדש (ש"ס.) דלא. הרא"ש ז"ל: תוס' ד"ה א"כ בשעת הפרשה כו' א"כ ע"ל חמא. גליון. הלכך אם הפריש ראובן עולה או שלמים שיחכפר בהם שמעון בלא דעת שמעון אינן קדושים ואין מועלין בעולה ואם נתרצה שמעון בשעה הפרשה מקריבה ראובן בלא דעת שמעון [ואם הפרשיה

כא:

אמר דָךְ שמואל־בי תניא ההיא בשעת כפרה. (וצרייטא מיירי בשעת הפרשה) ווא"ת אמאי פליג אדעולא לוקמא למילתיה דשמואל בשעת כפרה וצרייט' מיירי בשעת הפרשה ולא פליג אדעולא וי"ל ט] דסבירא ליה דשמואל מיירי בשעת הפרשה דקאי אמתני' דמשמע דמיירי בשעת הפרשה מדקאמר חייבי

עולות ו' אין ממסנין אותן שזו בשעת הפרשה א] ב: **מאי** בשעת הפרשה דקאמר שמואל אף בשעת הפרשה. וא"ת מ"מ הא פליג דלשמואל צריכה דעת אף בשעת הפרשה וכ"ש בשעת כפרה ולעולא צריכה יצ' בשעת כפרה דווקא ולא בשעת הפרשה וי"ל דמ"מ דכנה"ג דפליגי השתא לא הוו פליגי יג] ונראה לר"י טעמא דשמואל ועולא דהא דאמר שמואל עולה ושלמים צריכון דעת בשעת הפרשה משום דלא ניחא ליה לאיינש להתכפר במילתא דלא ידידיה אצל בשעת כפרה אינו צריך דמשום סמיכה אין צריך לדעתו כיוון דאינס זאס לכפר על חטאו אצל חטאת משום וזאס שזס צאס על חטא וצריכון להתמודות וי"ל [בשעת] סמיכה צעין [דעת] בשעת כפרה ועולא סבירא ליה דלפילו בעולה ושלמים רואה לקיים מצות סמיכה הלכך צעין דעתו בשעת כפרה אצל בשעת הפרשה לא צעין דעת אלא חטאת משום דלא ניחא ליה לאינש לכפרה במילתא דלאו ידידיה אצל עולה ושלמים דלא לכפרה קאמי כולי האי אינו צריך דעת בשעת וי"ל הפרשה:

האי מאן דמסר מודעא אגיטא מודעיה מודעא. טו] (פסק) לפיכך נהגו העולם לבטל כל מודעי וי' ומודעי דאיתו מגו מודעי בשעת כתיבת הגט ובשעת הגמיה דחיישין שמה בטלאותו:

הדרן עלך האומר משקלי

שום היתומים ד' יום. וא"ת אמאי נקט יתומים אפי' כ"ע נמי אס גזא צית דין לירד צנכסיהו כדי לפרוע לאשה כתובתה או חזו' לצ"ח צריך שומת צ"ד ל' יום כדאימא צפ' המפקיד (צ"מ לה:) מאימת אכיל פיירי מכי שלמי יומי אכרותא אלמא לכל אדם שצא לירד לנכסיהו צריכי שומת צ"ד א"כ אמאי נקט יתומים וי"ל דתנא יתומים לרבותא דמהו דתימא דליהוי יתומים כהקדש ולצעי שומת צית דין ס' יום קמ"ל דשוין לכלאדם:

בשעת הוצאת פועלים ובשעת הכנסת פועלים. פירוש

בשעת הוצאת פועלים ממלאכתן ובשעת הכנסתן למלאכה י"ו ואין זו סדר המשנה דנקט צצקר וצערב ורב יהודה מפרש ערב תחילה ואחר כך צקר וי"ל משום דכן הסדר לפי שאינו רוצה לבטל ממלאכתו לפיכך אין דרך למימר להו סיירהו יט' ניהלי דאס לא כן למא להמתין עד הערב כו ונשאליה להו מה ראו הא כל היום יס לו רשות לשינויה לפיכך הוצרכו לרב יהודה לפרש כן שבשעת יציאה ממלאכתן אמר להו סיירהו ניהלי שאז אין מצטלין ממלאכתם ולמחרת כשנוכר מה דלמר להו לאורתא אזיל לשאלו ומש"ה אין לפרש איפכא בשעת הוצאת הפועלים מיתאם וכנסין צמלאכתן ובשעת צציתם ויואלין ממלאכתן לפי דאין דרך כדפירשנו ועוד דאין ליישב לשון הספר על זה ובתוספות לא] הארכתי הרבה בזה והציאו ההיא כג] דריש השוכר את הפועלים (צ"מ פג. וסג:) כז] רב אסי אמר פועל צבניטמו משלו וציזיאתו משל צעל הבית: כך היא יפה. להוצאת תצואה ופירות כך וכך היא שומא צכך וכך דמיס ואס המלוה רוצה לעכב צכך ששמו צ"ד אין צריך להכריז אלא אוקימנא ליה ציד המלוה מיד:

האומר משקלי עלי

פרק חמישי ערכין

לדעת. שהודיע את המתכפר: כי פניא היה. דלא צעין דעת ו צעליס בשעת הקרנה מניא דהא הודיעו בשעת הפרשה ואירצי שנתרצה צדכר: ופי קאמינא. דלריך דעת בשעת הפרשה: והא דשמואל צדעי דעת צהפרשה ולא צכפרה: פליגא דעולא. דליהו אמר איפכא: שלא לדעם לא יא.

אלמא צכולהו צעין דעת וקשיא לתרוויהו: מסנייטא אהדי לא קשיין. הא דקמני לעיל עולמו ושלמיו של פלוני עלי צין לדעת צין שלא לדעת יא ודך צתרייטא דקמני צכולהו שלא לדעת לא יא לא קשיין אהדי דנין בשעת כפרה וחדא צהפרשה לעולא כדאית ליה ולשמואל כדאית ליה: אף צנעס הפרשה. דנין צהפרשה צין צכפרה צעי דעת. ואע"ג דהויא דך קמייטא מיתצתיה דקמני דעולה לא צעיא דעת דהאי שינוא דשני הש"ס לעיל אמר דך שמואל כי מניא היה בשעת כפרה כו' לאו מילתא היא קמ"ל רב פפא דקאמר לאמוראי נמי לא קשיין שמואל מוקי קמייטא בשעת כפרה מכלל דשמואל צכפרה לא צעי דעת ושינוא דשנין לעיל שינוא הוא: דעשאו. אחרי כן: ואירצי. לתם הגט והמודעא לא ציטל: מהו דסימא. מסתמא צטלה למודעא קמ"ל רב ששת דלא וממתניתין יליף טעמא דא"כ לימני כופין אותו עדשיתן:

הדרן עלך האומר משקלי

שום ה**י**סומים. צ"ד ה**י**ורדים לנכסי יתומים למוכרן להגבות צעל חוב שמין את הקרקע ומכריזין ל' יוס כל הרוצה ליקח יצא ויקח: ושום הסקדש. גוצר המוכר קרקע של הסקדש: גב' סיירהו ניסלי. ראו אס יפה היא: דנידכר. צעל הבית וי צאורתא מאי דלמר לפועלים צצפרא: ונשיילינכו. אס יפה היא: כך היא יפה. כך וכן היא עושה תצואה: כך היא שומא. צכך וכן שמואס צ"ד: ויקח ע"מ. שפרע לאשה או לצעל חוב: למא לי. לאכרחי על מנת ליתן כו': על יד על יד. פורתא פורתא ואיכא לוקח דניחא ליה לפרוע לצעל חוב דמיקל צווי צנוטל וזוים צצוריס וחסרים שאין דרך סוחרים מקפידין צכך: להא

וכך היא שומא כל הרוצה ליקח יבא בכתובתה ולבעל חוב בחובו למה לי למימר על מנת ליתן לאשה כתובתה ולבעל חוב חובו דאיכא דניחא ליה הן בבעל חוב דמיקל בוווי ואיכא דניחא ליה באשה דשקלה על יד על יד תנו

דכן המשנה דנקט צצקר וצערב ורב יהודה מפרש ערב תחילה ואחר כך צקר וי"ל משום דכן הסדר לפי שאינו רוצה לבטל ממלאכתו לפיכך אין דרך למימר להו סיירהו יט' ניהלי דאס לא כן למא להמתין עד הערב כו ונשאליה להו מה ראו הא כל היום יס לו רשות לשינויה לפיכך הוצרכו לרב יהודה לפרש כן שבשעת יציאה ממלאכתן אמר להו סיירהו ניהלי שאז אין מצטלין ממלאכתם ולמחרת כשנוכר מה דלמר להו לאורתא אזיל לשאלו ומש"ה אין לפרש איפכא בשעת הוצאת הפועלים מיתאם וכנסין צמלאכתן ובשעת צציתם ויואלין ממלאכתן לפי דאין דרך כדפירשנו ועוד דאין ליישב לשון הספר על זה ובתוספות לא] הארכתי הרבה בזה והציאו ההיא כג] דריש השוכר את הפועלים (צ"מ פג. וסג:) כז] רב אסי אמר פועל צבניטמו משלו וציזיאתו משל צעל הבית: כך היא יפה. להוצאת תצואה ופירות כך וכך היא שומא צכך וכך דמיס ואס המלוה רוצה לעכב צכך ששמו צ"ד אין צריך להכריז אלא אוקימנא ליה ציד המלוה מיד:

מסורת הש"ס

א (צ"צ מח.) ב (מכות ק:), ג [עין מוספות לקמן כד. ד"ה אין להקדש וכו'], ד [מוספתא רפ"ד].

‏◈ ‏

הגהות הב"ח

ה) גב' ואמוראי נמי לא קשיא ג"צ ר"ל הצרייטא אליניה דלאמוראיס:

‏◈ ‏

רבינו גרשום

[לדעת יצא. אם הקריבה לדעתו של מחוייב יצא מחייבין]: אמר לך שמואל כי תניא חזאי. דעולה בין לדעת ובין שלא לדעת יצא: בשעת כפרה. אינה צריכה דעת הוואל וארצי בשעת הפרשה [שהיה לדעתן] מסתמא עדיין ניחא ליה באותו דעת:י] [וב] אמרינא אנו עולה צריך דעת בשעת הפרשה: אידי ואידי. אחד חטאת ואחד עולה: שמואל מוקי לה בשעת הפרשה. דלא חלקו ועולא מוקי לה] בשעת כפרה: כלומר ובשעת כפרה נמי והיטו דעולא: ואע"ג דהויא דך קמייטא תיובתיה. הא דאמר דבין לדעת ובין שלא לדעת יצא דאוקימנא בשעת כפרה: קמ"ל. דבשעת הפרשה גרידא קאמר. [וראין] פליגי: האי מאן דמסר מודעא אגיטא. שהיו אונסין אותו לתת גט ואמר לעדים הוו עדים וידעיס שאנסו אני: מודעיה מודעת. ולא הוי גט: לא צריכא דעשיה אחרי המודעה ואירצי ואשיחק ונתן בשתיקה: מהו דתיבא. [מדרגתן] בטולי בטלה למודעיה: קמ"ל. [ובלא:] א"ב. דבהכי גניא בנתינה סתם לימני כופין אותו עד שיתן מאי עד שיאמר קמ"ל דבטיל למודעיה ואמר רוצה אני: הדרן עלך האומר משקלי: שום היתומים שלשים יום. כשצורכין כ"ד למכור מנכסי יתומים או לפרנסה או לכסותו] או לשום דבר צריך לשומן ולהחריז [כל] שלשים יום [בבקר ובערב] כדמפרש בגמרא אומר שדה פלונית בסימניה ובמצוריה כך היא יפה וכן היא שומא כדי שישמנו בני אדם ויבואו ליקח ויטויף כל אחד על חברו ליתן: ושום הקרקש [ששים יום]. כשצורכין לפדות שדה הקדש: בשעת הוצאת פועלין. לערב כשיצאין הפועלין ממלאכתן מכריזין כדי שישמע בעה"ב ואומר להו [לפועלין] זילו סיירהו ניהלי. ובשעת הבגנת פועלים. בבקר נמי מכריזין כי היכי דמרכי בעה"ב מה שאמר לפועלים אמש דלישיילינהו אם ראה כמה היא יפה:] שדה פלונית כך היא יפה. וכן כרוין היא עושה: וכך היא שומא. כלומר בכך וכך מוקן שמוה כו:] דאיכא דניחא ליה. ליקוף כדי למיחב דמיה לבעל חוב דמיקל בוווי שמי שפורע [לבי"ח] אין מניחין לו כל כך לבדוק הוזהים דאמרי ליה ממארי רשותן פארי אפרע: ואיכא דניחא ליה. ליקח ולמיהב דמיה לאשה משום דשקלא על יד על יד כשואי צריכה להוצאה ולא בבח אחת:

א) צציתא וצאולא אלן: הוואל ואילעי בשעת הפרשה שהיה לדעת דאי עדיין ישנו בלאתו דעת: ב) צציר: לכתוב.

שיל מודעתו] ובשעת כפרה נתרצה שמעון משום דוימנין דלא ניחא ליה לאיינש דליכפר במידי דלאו דיליה אבל חטאת ואשם וכו'. הרא"ש ז"ל: